

DOMNĪCAS PROVIDUS 2025. GADA PĀRSKATS

PROVIDUS
DOMNĪCA

Saskaņā ar statūtiem un stratēģisko plānu, PROVIDUS mērķis ir dot ieguldījumu Latvijas politikas attīstībā labas pārvaldības, pilsoniskās līdzdalības, pretkorupcijas un migrācijas jomās, kā arī kļūt par ekspertīzes avotu starptautiskā līmenī.

PROVIDUS misija ir veicināt zināšanās balstītu rīcībpolitiku, sākot no lēmumu sagatavošanas līdz ieviešanas uzraudzībai. PROVIDUS galvenie darba virzieni šobrīd ir valsts pārvaldības uzlabošana (tai skaitā plašākas iespējas sabiedrībai iesaistīties lēmumu pieņemšanā), sabiedrības noturības pret populismu veidošana, kā arī pilsoniskā dialoga nodrošināšana vairākās rīcībpolitikas jomās – piemēram, tiesu darba efektivitātes, būvniecības drošības, pretkorupcijas, migrācijas politikas, sociālās uzņēmējdarbības jomās.

2025. gadā Providus darbība notika saskaņā ar 2 stratēģiskajiem mērķiem.

Svarīgākie notikumi pārskata gadā

- ES fondu uzraudzība: profesionālāka partnerība, praktiski rīki un ietekme uz sistēmas uzlabojumiem. Providus būtiski nostiprināja darbu ES fondu pārvaldības jomā, īpaši fokusējoties uz to, lai pilsoniskās sabiedrības iesaiste fondu uzraudzībā būtu nevis formāls pienākums, bet kompetenta un ietekmīga partnerība;
- Latvijas stratēģiskākas pozīcijas ES līmenī: nākamais daudzgadu budžets un nacionālās intereses. Providus īpaši aktualizēja jautājumu, ka sarunas par nākamo ES daudzgadu budžetu (MFF 2028.-2034.) nav tikai finanšu diskusijas, bet stratēģiska izvēle par Latvijas attīstības virzienu.
- Godprātīgi un efektīvi publiskie iepirkumi: darbs pie “integrity pacts” pieejas ieviešanas. Providus turpināja nozīmīga pakalpojuma līguma izpildi par to, kā Latvijā varētu ieviest godprātīguma līgumus (integrity pacts) lielos publiskā sektora iepirkumos.
- Efektīva apjomīgu publiskās un privātās partnerības pilotprojektu īstenošana: Providus sniedz konsultatīvu atbalstu Aizsardzības ministrijai un nodrošina sabiedrības interešu pārstāvniecību aizsardzības jomas pirmā publiskās un privātās partnerības projekta sagatavošanā. Mērķis sekmēt apjomīgu investīciju projektu sekmīgu īstenošanu, tādējādi stiprinot gan Latvijas drošību, gan ekonomikas izaugsmi un noturību.
- Valsts pārvaldes procesu uzlabošana: administratīvā sloga mazināšana un normatīvā ietvara izvērtējumi. Providus piedalījās administratīvā sloga mazināšanas darba grupā (pēc Ministru prezidentes un Valsts kancelejas vadības aicinājuma), piedāvājot priekšlikumu izvērtēšanas pieeju, lai darbs būtu mērķtiecīgs un ar paliekošu rezultātu.
- Attīstības sadarbība: atbalsts Ukrainas publiskās pārvaldes reformām un ES integrācijas kapacitātei. Providus uzsāka attīstības sadarbības projektu ar Ukrainas organizāciju Professional Governance Association, kura mērķis ir stiprināt Ukrainas publiskās pārvaldes reformu virzību atbilstoši ES iestāšanās prasībām.
- Ukrainas civiliedzīvotāju integrācija: no krīzes risinājumiem uz ilgtspēju un līdzdalību. Providus palīdzēja nostiprināt uz pierādījumiem balstītu skatījumu uz Ukrainas civiliedzīvotāju integrāciju Latvijā, akcentējot pāreju no krīzes pārvaldības uz ilgtermiņa risinājumiem.
- Informēti vēlētāji pašvaldību vēlēšanās: “Novadu šķirotava 2025”. Providus sadarbībā ar portālu LSM.lv izveidoja partiju izvēles rīku pašvaldību vēlēšanām - “Novadu šķirotava 2025”.
- Vēlēšanu drošība un informācijas telpas noturība pirms 2026. gada Saeimas vēlēšanām. Providus pievērsa nozīmīgu uzmanību vēlēšanu drošības risku mazināšanai, īpaši balsu skaitīšanas uzticamībai un digitālās informācijas telpas aizsardzībai.

Interšu pārstāvības aktivitātes

- Providus rīkoja pētījumu: "Latvijas pašvaldību pieredze Ukrainas civiliedzīvotāju uzņemšanā: no krīzes līdz ilgtermiņa risinājumiem" un "Ukrainas bēgļu veidoto NVO fenomens Latvijā: izaugsme, izaicinājumi un ilgtspēja", prezentāciju un diskusiju pasākumā "Ukrainu integrācija Latvijā: atziņas pašvaldībām, NVO un nākotnes rīcībpolitikām".
- 2025. gadā tika attīstīta Baltijas līmeņa pašvaldību kapacitāte, uzsākot iniciatīvu "Academy on the integration of migrants and refugees in the Baltic countries", kas paredz praktiskas mācības un pieredzes apmaiņu integrācijas jautājumos.
- Providus rīkoja pētījuma prezentāciju un diskusiju "Ukrainas civiliedzīvotāji Latvijas izglītības sistēmā: prakse un izaicinājumi", veicinot dialogu par izglītības sistēmas gatavību integrācijas kontekstā.
- Providus 2025. gadā organizēja ekspertu sarunu par citu valstu pieredzi vēlēšanu kampaņās (t.sk. Rumānijā, Moldovā un Vācijā), apkopojot atziņas par riskiem un iespējamiem aizsargpasākumiem, un nosūtīja ieteikumus Valsts kancelejai kā koordinējošajai institūcijai vēlēšanu drošības jautājumos.
- 2025. gadā Providus politikas dialogā (it sevišķi Kultūras ministrijas Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības attīstības pamatnostādņu īstenošanas uzraudzības padomē, kā arī "Liepāja – Eiropas kultūras galvaspilsēta 2027. gadā" uzraudzības padomē) uzsvēra, ka ir svarīgi atbalstīt iedzīvotāju pašu iniciētas pilsoniskās aktivitātes un sasniegt iedzīvotāju grupas ar zemāku uzticēšanos valstij un zemāku līdzdalību - īpaši daļu krievvalodīgo iedzīvotāju un sociāli mazāk aizsargātas kopienas reģionos.
- Providus 2025. gadā līdzdarbojās Latvijas Sestā nacionālā atvērtās pārvaldības rīcības plāna 2026.–2027. gadam izstrādē (plāns apstiprināts 2026. gada 10. martā). Providus uzturēja fokusu uz budžeta caurskatāmību kā vienu no galvenajām prioritātēm, ko skaidri parāda arī sabiedriskās domas apsekojumi; kā arī jautājumus par tiesību aktu saskaņošanas procesa pilnveidi.
- 2025.gada 15. septembrī MK-NVO Memoranda padomes forumā "Pilsoniskās sabiedrības attīstības stratēģija – kādu to vēlamies?" Providus organizēja un vadīja sešas darba grupas "pasaules kafejnīcas" formātā, nodrošinot arī rezultātu apkopošanu.
- 2025. gada 3. decembrī, Providus sniedza prezentāciju "Starptautiskā finansējuma piesaiste un PPP projektu strukturēšanas prakse" un piedalījās diskusijās ikgadējās PPP konferences "PPP - dzinējspēks Latvijas izaugsmei" ietvaros. Konference apvienoja ekspertus, uzņēmējus, valsts un pašvaldību pārstāvjus, lai veicinātu dialogu un dalītos pieredzē par veiksmīgu PPP projektu īstenošanu. Kontekstā ar Providus darbu 2025. gadā pie ES fondu uzraudzības un jauno ES Daudzgaļu budžeta ietvaru, Providus uzsvēra ilgtermiņa perspektīvas nepieciešamību investīciju plānošanai, gan nacionālā līmenī, gan jo īpaši pašvaldībās.
- 2025. gada noslēgumā pieaugot sabiedrības interesei par migrācijas tēmu, Providus sagatavoja apkopojumu "Migrācijas politika bez kompasa: dati un procedūras ir, stratēģijas nav". Providus iestājas par zināšanās un datus balstītu politiku nodrošinot rīcībpolitiku un pierādījumu analīzi, lai izstrādātu pamatotus priekšlikumus noturīgas sabiedrības veidošanai Latvijā. Providus iesaiste bijusi ilgstoša arī migrācijas un integrācijas politikas jomā sniedzot gan datus balstītus novērtējumus, gan priekšlikumus. Tieši tādēļ, Providus rakstā apkopotas aktualitātes tādās jomās, kā derīgo termiņu uzturēšanās un pastāvīgo uzturēšanās atļauju skaita dinamika, trešo valstu pilsoņu nodarbinātība, reemigrācijas dinamika, ar integrācijas politiku saistītie jautājumi, Iekšlietu ministrijas (IeM) un Ekonomikas ministrijas (EM) ziņojumos norādītie jautājumi, un labās prakses migrācijas politikas veidošanā. Providus izteica aicinājumu migrācijas politikas veidošanā iesaistītajām pusēm definēt Latvijas interesēm atbilstošu politiku ar ilgtermiņa redzējumu par to, kādai Latvijas migrācijas politikai būtu jāizskatās nākotnē, salāgojot iesaistīto pušu redzējumu un dažādās intereses, kā arī atklātāk runājot par izaicinājumiem, dažādiem iespējamiem risinājumiem un to sekām.